

**Звіт про наукову роботу
кафедри економічної теорії, менеджменту та адміністрування
за 2025 рік**

Кафедральна тема

Назва кафедральної теми – Управління розвитком мікро- та макроекономічних систем в умовах нестабільності

*Науковий керівник – доктор економічних наук, професор
Галушка З.І., завідувач кафедри економічної теорії, менеджменту і
адміністрування*

Термін виконання теми – 2021-2025 рр.

Наукові результати, отримані при виконанні теми у звітному році

У рамках звітнього періоду та відповідного етапу НДР головні завдання реалізовано у контексті розробки теоретичних та прикладних засад удосконалення управління соціо-еколого-економічними системами з урахуванням трендів розвитку сучасного світу.

Встановлено, що враховуючи динаміку економічної реконструкції України в умовах воєнного та післявоєнного періодів, розвиток «срібного» та кроскультурного підприємництва виступає ключовим елементом інклюзивного зростання, де соціальний капітал відіграє фундаментальну роль у формуванні довіри та співпраці. Гендерні та вікові аспекти інституту соціального капіталу підкреслюють необхідність гнучкого підходу до управління, що враховує культурні відмінності та сприяє соціальній мобільності старшого покоління.

Функціонування громадських організацій тісно пов'язане з діяльністю державного та регіонального управління, де цифровізація економіки вимагає ефективних інституційних умов для залучення інвестицій у пріоритетні напрямки. Необхідність чіткої системи розподілу інвестицій та визначення повноважень громадських організацій підкреслює роль соціального партнерства між владою, бізнесом та третім сектором для гармонізації інтересів.

Обґрунтовано, що ринок праці в Україні демонструє пряму залежність між динамікою ВВП та рівнем безробіття, з парадоксом дефіциту кадрів поряд зі структурним безробіттям на рівні 13,1% у червні 2024 року. Структурні дисбаланси включають невідповідність попиту та пропозиції, якісний дисбаланс персоналу, зміни в структурі попиту на користь ІТ, логістики та оборонних секторів, а також включення нових груп, таких як ветерани та особи з інвалідністю. Визначені мікроекономічні адаптації підприємств охоплюють підвищення зарплат, інвестиції в навчання та цифрову трансформацію, що призвело до появи 42 нових професій, переважно в ІТ-сфері.

Синергія децентралізації та ефективного державного управління забезпечує регіональне економічне зростання, як демонструє аналіз консолідованого бюджету Чернівецької області за 2021-2024 роки, де доходи зросли на 29,7%, а власні доходи – на 65,3%. Зміни в бюджетній структурі підтверджують позитивний вплив децентралізації на розширення фінансових повноважень регіонів, але актуальним залишається підвищення ефективності використання ресурсів та формування стратегій довгострокової фінансової стійкості.

Доведено, що соціальні інновації впливають на ефективність трудових відносин в українських підприємствах, підвищуючи продуктивність праці, знижуючи конфлікти та створюючи сприятливе професійне середовище через покращення систем мотивації та інклюзивних корпоративних культур, а цифровізація внутрішніх комунікацій, гнучкі форми зайнятості та соціальне партнерство сприяють зниженню плинності кадрів та посиленню конкурентоспроможності підприємств. Автоматизація HR-процесів та впровадження CSR-проектів будують довіру в командах, хоча супроводжуються викликами, такими як високі витрати та ризики кібербезпеки.

Визначено напрямки трансформації підходів і інструментів стратегічного аналізу з урахуванням сучасних викликів, таких як невизначеність зовнішнього середовища, кліматичні зміни, зростаюча соціальна нерівність та інтенсивний технологічний прогрес. Доведено, що традиційні методи залишаються важливими, однак їх потрібно доповнювати новітніми підходами, зокрема концепціями VUCA- та BANI-світів, антикрихістю, використанням штучного інтелекту і Big Data. Підтверджено необхідність впровадження інноваційних стратегій, зокрема таких, як стратегія «блакитного океану», яка акцентує увагу на створенні нових ринкових просторів і нових цінностей для споживачів.

Подальшого розвитку набули дослідження інструментів оптимізації управлінських процесів з урахуванням впливів інноваційної бізнес-моделі на стратегічний розвиток суб'єкта господарювання та цифровізації на процес інноваційно-орієнтованого розвитку виробничого підприємства, соціальних інновацій на ефективність трудових відносин в українських підприємствах, а також ролі людського капіталу у забезпеченні інноваційних трансформацій; актуальних технологій менеджменту внутрішнього контролю; системного аналізу та сучасних методів подолання конфліктів у менеджменті; інструментів стратегічного управління у медичному бізнесі та людським капіталом у цифровій економіці.

Досягнення провідних наукових шкіл за звітний рік

Наукову школу кафедри представляють 4 доктори та 10 кандидатів економічних наук.

Проф. Галушка З.І., проф. Антохов А.А., проф. Поченчук Г.М. входять до складу редакційної колегії видання «Науковий вісник ЧНУ. Серія

«Економіка», котрий включений до переліку наукових фахових видань (категорія «Б»).

Окрім того, професор Галушка З.І. є членкинею редколегій таких міжнародних наукових журналів:

«Modern engineering and innovative technologies», Німеччина;

«SWorldJournal», Болгарія.

19 травня 2025 року проф. Галушка З.І. виступала офіційним опонентом на захисті дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук Красоти Олени Вадимівни (СВР Д 26.001.13, Київський національний університет імені Тараса Шевченка). Тема дисертації: «Соціальна інклюзія як інструмент макроекономічної стабілізації національної економіки» (спеціальність – 08.00.01)

На кафедрі відбувається підготовка 20 здобувачів науково-освітнього рівня PhD за спеціальністю 051 Економіка.

Науковцями кафедри ведеться робота над темою «Управління розвитком мікро- та макроекономічних систем в умовах нестабільності», в рамках якої за звітний період було опубліковано / подано до друку :

21 стаття, з яких 2 статті у закордонних рейтингових виданнях (Web of Science – 1; Scopus – 1 подано до друку); 19 статей у вітчизняних наукових фахових виданнях (категорія Б); тези доповідей на закордонних, міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях – 22.

Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво

Наукове стажування за кордоном

Доц. Заволічна Т.Р. – міжнародне стажування на тему: «Інноваційні освітні стратегії: міжнародний досвід та можливості для України», в межах Програми «Багаторічна програма стійкості для України» за фінансової підтримки «Education Cannot Wait» у партнерстві з Міністерством освіти і науки України, з 20.02 по 31.03.2025 року. Онлайн-стажування з виїздом за кордон, 30 год./1 кредит.

Доц. Тимчак В.С. – міжнародне стажування в межах програми Європейського Союзу Erasmus for Young Entrepreneurs за підтримки міжнародної консалтингової компанії Civitta (civitta.com), з 28 липня по 28 серпня 2025 року на базі компанії Unicom GmbH (м. Кельн, Німеччина) під керівництвом директора Mr. Pavel Frish. 180 годин/6 кредитів. Сертифікат №28/08/01.

Доц. Терлецька Ю.О. – міжнародне наукове онлайн-стажування у Міжнародному економічному інституті (м. Есеніце, Чехія). Тема: «Scientific perspectives and innovations in education: experience of the Czech Republic». З 04.06.2025 по 21.07.2025 р., 180 годин/6 кредитів. Сертифікат №CZ 236/07/2025.

Конференції, семінари

За звітний період кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування виступила співорганізатором / організатором таких наукових заходів:

- Круглий стіл «Динаміка змін: спадщина Йозефа Шумпетера у нестабільному світі», 18 лютого 2025 р., м. Чернівці
- Круглий стіл «Людський і соціальний капітал у стратегіях сталого розвитку: сучасні виклики та перспективи», 31 березня 2025 р., м. Чернівці
- Експертна дискусія «Євроінтеграція України: поступ крізь російсько-українську війну», 9 травня 2025 р., м. Чернівці (співорганізатор),
- V Шумпетерівський форум «Економіка змін: Інновації, Стійкість, Майбутнє», 1-3 жовтня 2025 р., м. Чернівці (співорганізатор)

Матеріали для реклами досягнень підрозділу

Управління розвитком мікро- та макроекономічних систем в умовах нестабільності : монографія / за ред. Галушки З.І. та Запихляка В.М. Чернівці : вид-во Чернівець. нац. уні-ту ім. Юрія Федьковича. 2025. 328 с.

ISBN 978-617-8703-22-6

У виданні розкриваються теоретико-методологічні засади аналізу глобальних і національних викликів, що трансформують економіку України та світу. Досліджено вплив пандемії, війни, фінансових та енергетичних криз, цифрової трансформації та соціальних змін на функціонування економічних систем різних рівнів. Окрему увагу приділено інноваційним інструментам державного управління, розвитку

регіональних екосистем, соціальному підприємництву та стратегіям корпоративної відповідальності бізнесу. Розглянуто інноваційні цифрові інструменти державного управління, механізми адаптації організацій до нестабільності, особливості розвитку наукового середовища Карпатського регіону. Висвітлено тенденції регіональних трансформацій, специфіку функціонування соціальних підприємств і громадських організацій, роль лідерства в умовах VUCA- та BANI-середовища, а також стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності бізнесу.

Для науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти, управлінців, представників бізнесу та органів державної влади, а також усіх, хто цікавиться проблемами сучасної економіки й перспективами післявоєнного відновлення України.

Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих вчених

Відповідно до плану, у рамках звітнього періоду продовжив свою роботу студентський науковий гурток «Сучасний менеджмент: тенденції, проблеми та перспективи розвитку», діяльність якого спрямована на дослідження актуальних управлінських та соціально-економічних проблем, участь у наукових заходах (конференціях, наукових семінарах, круглих столах тощо). Зокрема, члени гуртка долучилися до участі у щорічній студентській науковій конференції ЧНУ ім. Ю. Федьковича.

Загалом, 5 студентів спеціальності 073 Менеджмент брали участь у щорічній студентській науковій конференції Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, яка відбулася у травні 2025 року. Ще 2 здобувачі магістерського рівня освіти були учасниками (дистанційно) двох інших, закордонних конференцій.

Тематика кваліфікаційних робіт для здобувачів і першого, і другого освітніх рівнів щороку оновлюється та формуються в контексті теми й етапів НДР кафедри, з урахуванням інтересів здобувачів, запитів ринку праці, стейкхолдерів. Однією із вимог до виконання таких робіт є наявність аналітичної частини (на прикладі досліджуваних підприємств) та розроблених рекомендацій практичного характеру. А результати досліджень, у вигляді сформованих здобувачами пропозицій в рамках виконаних кваліфікаційних робіт, приймаються підприємствами та організаціями до практичного упровадження (про що свідчать відповідні довідки).

Грантова діяльність

К.е.н., асист. Лусте О.О. брала участь у міжнародному освітньо-інтеграційному проєкті від міжнародного фонду CERGE-EI (Center for Economic Research and Graduate Education – Economics Institute / Центр економічних досліджень та післядипломної освіти – Інститут економіки). З 04 березня по 12 квітня 2025 року в рамках цього проєкту вела практичні заняття з курсу «Gender Economics», з 09 вересня по 18 жовтня – практичні заняття з курсу «Development Economics» для студентів спеціальності «Менеджмент».

Починаючи із 2024 року, доценти Запихляк В.М. та Сторощук Б.Д. беруть участь у реалізації проєкту TURBO «Реакція університетів на великі перешкоди: Створення стійкої вищої освіти для реагування та управління суспільними кризами». Цей проєкт отримав фінансування від Європейського Союзу (ERASMUS-EDU-2023-CBHE) згідно Грантової угоди №101129315.

Завідувач кафедри

ГАЛУШКА З.І.